

Uitleg en verkondiging Johannes 21: 1-17 Zo 25 april 2021 Jubilate

Lieve mensen,

Pas langzaam dringt de boodschap van Pasen, de boodschap van de opstanding, de boodschap dat de weg naar het Koninkrijk van God open blijft door. Het duurt lang voordat de leerlingen werkelijk doorhebben wat die opstanding daadwerkelijk betekent voor hun leven van alledag. De verkondiging van Maria Magdalena stuitte vooral op ongelof. De verschijning van de Opgestane aan de tien leerlingen zonder Thomas en aan de tien met Thomas zet weliswaar de deur naar de wereld open, maar wat ze daar te doen hebben ?

Ze weten het niet. Hoewel ze nu ervaren hebben, dat de Heer is opgestaan, een levende kracht in leven en samenleven is en blijft, weten ze niet hoe ze verder moeten na kruis en opstanding. Het enige wat ze kunnen bedenken in deze situatie, is: gaan vissen. Niet als sport en ontspanning. Nee 'gaan vissen' betekent voor hen: terug naar hun oude leven, naar hun oude beroep van vissers – want dat waren een aantal leerlingen van Jezus - Ze zien vooralsnog geen andere toekomst voor zich dan hun oude leventje te hervatten. Althans ze lijken geen idee te hebben, hoe die boodschap van de opstanding in hun gewone leven een plek kan krijgen.

Zo lijkt de periode met Jezus een intermezzo, een tussenspel tussen de bedrijven van hun leven door. Een tijd misschien om mooie en sterke verhalen te vertellen aan kinderen en kleinkinderen. Maar verder niets. Hun optrekken met Jezus lijkt hun leven niet werkelijk veranderd te hebben. Het werkt niet door in hun leven van alledag. Nee, ze gaan als verdrietige, ontgoochelde en teleurgestelde mensen over tot de orde van de dag. Alles wordt weer gewoon in hun leven. Ze gaan vissen.

Hun ervaring dat de Heer is opgestaan is nog niet meer dan een pleister op de wond van hun teleurstelling en ontgoocheling. Ze kunnen er niets mee. Ze doen er niets mee. De toekomst van de Shalom, het Koninkrijk van Gods vrede en gerechtigheid, die Jezus had verkondigd in woord en daad lijkt verder weg dan ooit. Ze proberen in het gewone dagelijkse levensritme zichzelf te hervinden. Eigenlijk alsof er niets gebeurd is.

En hoe zit dat met ons? Is voor ons het geloof, het bezig zijn met geloof, is voor ons de zondagse viering van de opstanding meer dan een intermezzo in ons levensritme? Werkt het onder ons door in de bedrijven van ons leven. In het bestaan van alle dag? Geeft het kleur aan ons leven: de kleur van liefde en naastenliefde ? Geeft het richting aan ons leven onder mensen: de richting van vrede en gerechtigheid ? Geeft het energie aan ons leven: de energie van betrokkenheid en bewogenheid? Richt het ons hart op ontferming? Onze ogen op de naaste ? Onze oren op de roep om ontferming en recht?

Ja hoe zit het met ons? Die vraag komt hier op ons af en geeft ons te denken. Die vraag komt op ons af als de evangelist Johannes ons vertelt dat een zevental discipelen met Petrus voorop, houd oude leven willen en gaan hervatten in de zee van Tiberias. In Galilea! Daar waar hun leven met Jezus een aantal jaren terug begon. En dat alsof er niets gebeurd is met Jezus en niets gebeurd is met henzelf. De Opgestane is nog geen levende inspirerende en motiverende kracht in hun leven.

Daarover gaat het verhaal dat de evangelist Johannes ons vertelt. De leerlingen worden opnieuw geroepen om daadwerkelijk en actief leerlingen van Jezus te zijn, opnieuw te worden na kruis en opstanding. Of het verhaal ook daadwerkelijk zo heeft plaats gevonden, weet ik niet . Ik heb daar mijn vragen bij. Maar daar gaat het ook niet om. Het gaat er om dat Johannes met dit verhaal iets wil vertellen, nl dat Jezus als de Opgestane een levende kracht blijft in hun leven en dat Hij hen roept om als leerlingen in zijn spoor verder .

Zoals Jezus aan het begin van zijn weg als Messias met een wonderbare visvangst vissers riep om zijn leerlingen te worden en Hem te volgen op zijn weg naar het Koninkrijk van God, zo is ook hier na kruis en opstanding een wonderbare visvangst teken van hun hernieuwde roeping als leerling en volgeling van Jezus Christus., de Opgestane, de levende.

Vissen vangen is Bijbels het beeld van mensen redden uit de chaos, uit de wirwar van het leven, uit de vernietigende krachten die het leven van mensen telkens weer dreigen te overspoelen. Vissen vangen is: mensen die in het leven dreigen te verdrinken de helpende hand toe te steken en op te richten naar het leven. Zo wijst Jezus hier zijn leerlingen in een teken op hun roeping als leerlingen op hun roeping die zij vanaf het begin ontvingen: de roeping om vissers van mensen te zijn. Dat wil zeggen: om mensen die lijden in het leven opvangen, helpen, redden. Kortom: inzet voor de kwetsbare en breekbare mensen.

Zo worden de leerlingen door het verhaal van de wonderbare visvangst bepaald bij het voortgaande roeping in de wereld en de samenleving ten dienste van de bewoonbaarheid en leefbaarheid. Die roeping stopt niet na kruis en opstanding. Integendeel: de opstanding is van Godswege de bevestiging, dat de weg en de inzet van Jezus voor het Koninkrijk van vrede doorgaat. Het is de roeping van de leerlingen om er mee door te gaan. En daarbij mogen

ze rekenen op de bemoedigende nabijheid van de Opgestane en de hoopgevende gemeenschap met Hem. De maaltijd, die ze met elkaar delen is daar een beeld van.

Over de verdere inhoud van de roeping gaat het dan verder in het verhaal rond het eerherstel van Petrus. En voor de nadere inkleuring van die roeping gebruikt Johannes nu een ander beeld. Het beeld van **'visser van mensen'** wordt nu aangevuld met het beeld van **'de herder en zijn schapen'**. Ook al weer zo'n door en door Bijbels beeld, zoals we vanochtend lazen in Ezechiël.

WE moeten dit gedeelte over Petrus niet exclusief lezen als enkel gericht op Petrus. Nee we moeten het inclusief lezen. In Petrus worden hier ook de andere leerlingen aangesproken. Want nergens in het Evangelie plaatst Jezus de ene discipel boven de andere. Integendeel Jezus legt juist alle nadruk op dienstbaarheid aan God en aan elkaar. Van een hiërarchie onder de apostelen en volgelingen wil Jezus niets weten .

Bovendien Petrus was dan wel de eerste die geroepen werd, maar bepaald niet de beste. In het voorspel op de slotakte van het Evangelie speelt hij bepaald geen fraaie rol. In Johannes 13 zegt hij tegen Jezus: *Waar gaat u naar toe , Heer* en Jezus antwoordt dan: *Ik ga ergens naar toe, waarheen jij mij niet kunt volgen*. Petrus antwoordt dan zelfbewust: *Waarom kan ik u niet volgen, Heer? Ik wil mijn leven voor u geven!*.

Daarmee grijpt Petrus al terug op het beeld van de Herder. Een beeld dat Jezus voor zichzelf gebruikt: de goede herder, *die zijn leven geeft voor zijn vrienden*. Met dit antwoord lijkt Petrus zichzelf al te zien als Herder in Jezus Naam. Maar Jezus heeft direct door dat deze woorden grootspraak zullen blijken te zijn en wijst hij vooruit naar de verloochening van Jezus door Petrus na de gevangenneming van Jezus. Tot driemaal toe ontkent Petrus, dat hij bij Jezus hoort. En die verloochening zet zich eigenlijk tot dit moment voort. Ja het weer opnemen van zijn oude beroep van visser is evenzeer een vorm van verloochening. Want Petrus gedenkt Jezus niet door in zijn spoor te gaan op weg naar het Koninkrijk. Nee, hij herneemt zijn oude leventje alsof Jezus enkel iets van het verleden is. Hij heeft Jezus dan misschien wel in zijn hart, maar Jezus is niet bepalend voor zijn leven.

Maar de Opgestane laat zijn falende leerling niet los. Zoals Petrus Jezus 3x verloochende, zo vraagt Jezus hier 3x: *Simon heb je mij lief, Simon hou je van mij* . Het is opvallend dat Jezus Petrus hier aanspreekt met zijn eigenlijke naam Simon en niet met zijn bijnaam Petrus / de Rots. Want hij heeft zich afgelopen periode bepaald geen Rots/ geen Petrus getoond, zich niet als een rots in de branding gedragen. Tot 3x toe antwoordt Petrus: *Ja Heer, u weet dat ik van u houd*. Maar het klinkt niet langer vol zelfoverschatting. Het klinkt eerder beschaamd en bedroefd, want hij beseft maar al te goed, hoezeer hij door zijn verloochening Jezus' liefde en vriendschap versmaad heeft.

En dan gaat het Bijbels om veel meer dan om een gevoel. Bijbels gaat het bij liefde en vriendschap om een levenspraktijk. Het liefhebben van Jezus door Petrus houdt een levensopdracht voor hem in. Hij moet die liefde voor Jezus in zijn leven metterdaad waar maken door net als Jezus mensen lief te hebben en te respecteren in hun menswaardigheid. Jezus liefhebben is zich net als Jezus inzetten voor het goede leven van mensen. Die inzet werkt Jezus hier uit in het beeld van de herder en zijn schapen en lammeren.

Over het herderschap moeten we niet te romantisch en te idyllisch denken. In Bijbelse tijden is het een hard beroep. Je moet zorgen voor voedsel, zorgen dat de schapen niet verloren raken in de wildernis en ze beschermen tegen de gevaren van wilde dieren en rovers en ervoor zorgen dat de schapen goed kunnen gedijen.

Op de samenleving van mensen toegepast betekent dit: dat de herder zich inzet voor het goede leven, strijdt tegen honger , armoede en ellende. Dat de herder zich sterk maakt voor juist de zwaksten en dat hij er voor waakt dat mensen niet verloren raken in de wirwar van het bestaan. En dat kan er stevig aan toe gaan. Want het soms bij de wilde beesten af wat mensen elkaar kunnen aandoen en het is ronduit verbijsterend te zien, hoe mensen elkaar soms van het leven en van de mogelijkheden om te leven beroven. Niks geen romantiek dus, maar volhardende inzet in de weerbarstige realiteit van de samenleving.

Die inzet is de inhoud van de liefde van de Goede Herder Jezus voor mens en wereld. En in zijn spoor dient dat ook de inzet en inhoud te zijn van de liefde van Petrus , de liefde van mensen voor Jezus. In de woorden *weid mijn lammeren, hoed mijn schapen* roept Jezus Petrus op om een herder te zijn die zich bekommert en ontfermt over mensen, een herder die opkomt voor het goede leven en in Gods Naam in het spoor van Jezus de strijd aanbindt tegen alles wat dat goede leven belemmert en teniet doet.

Tot die herderlijke zorg of wat hetzelfde is tot die pastorale zorg wordt Petrus geroepen en in Petrus wij allen, die Jezus liefhebben. Daarbij mogen wij erop vertrouwen dat die liefde wederkerig is. We zijn niet alleen herder, maar mogen ons ook als schapen geleid weten door de Goede Herder, Gods liefde in levende lijve.

Amen